

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БЕРДЯНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова вченої ради

Бердянського державного
педагогічного університету

_____ Ігор БОГДАНОВ

25.08.2023 (протокол № 1)

**КОДЕКС ДОБРОЧЕСНОСТІ
УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ СПІЛЬНОТИ**

**БЕРДЯНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

Бердянськ, 2023

Кодекс доброчесності університетської спільноти Бердянського державного педагогічного університету

Бердянський державний педагогічний університет (далі – Університет) є відомим закладом вищої освіти, який слугує місцем не тільки для академічного зростання, але й для формування особистості на основі загальноприйнятих цінностей, норм та стандартів.

Наукові, науково-педагогічні, педагогічні працівники, співробітники, студенти, аспіранти, докторанти та інші особи, що навчаються у Бердянському державному педагогічному університеті, свідомо приймають цей Кодекс з метою:

- визначення принципів і встановлення норм академічної доброчесності як невід’ємної складової професійної етики та корпоративної культури;

- формування сприятливого академічного середовища для забезпечення високоякісного освітнього процесу, отримання вагомих наукових результатів, що містять об’єктивну новизну, встановлення взаємодовіри і взаємоповаги між всіма членами колективу, адміністрацією та особами, що навчаються;

- забезпечення всебічного розвитку інтелектуального, професійного та особистісного потенціалу всіх учасників академічної спільноти;

- підвищення іміджу, престижу та репутації Бердянського державного педагогічного університету як потужного навчально-наукового, високодуховного та культурного центру Північного Приазов’я, забезпечення його публічності, прозорості та відкритості;

- підтримку високого рівня професійної інтегритетності, співпраці, взаємоповаги та соціальної відповідальності.

Кожен член університетської спільноти, незалежно від його статусу, має керуватися цим Кодексом, демонструючи діями свою відданість ідеалам Університету та його довгостроковим цілям.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Кодекс доброчесності університетської спільноти Бердянського державного педагогічного університету (далі – Кодекс) встановлює загальні засади, цінності, принципи та норми академічної доброчесності, етичні норми та правила поведінки учасників освітнього процесу та співробітників Університету, якими вони повинні керуватися під час навчання, викладання, провадження наукової (творчої) діяльності, виконання покладених на них завдань та обов’язків. Кодекс визначає політику і процедури забезпечення дотримання академічної доброчесності, етичних норм, засади внутрішніх антидискримінаційних політик в Університеті та види відповідальності за порушення положень.

1.2. Кодекс розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», Бухарестської декларації етичних цінностей і принципів

вищої освіти в Європі, Статуту Бердянського державного педагогічного університету, положень «Про організацію освітнього процесу в БДПУ», «Про академічну доброчесність у Бердянському державному педагогічному університеті», Стратегії розвитку БДПУ на 2022-2025 рр., Правил внутрішнього трудового розпорядку та інших нормативно-правових та локальних правових актів. Також Кодекс урахує положення Законів України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні», «Про основи соціальної захищеності людей з інвалідністю в Україні», «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» та іншого антидискримінаційного законодавства.

1.3. Метою Кодексу БДПУ є:

- забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Університеті;
- формування академічних цінностей та високої академічної культури в учасників освітнього процесу;
- утвердження в учасників освітнього процесу моральних цінностей, соціальної активності та відповідальності;
- забезпечення необхідних умов для реалізації учасниками освітнього процесу їхніх здібностей і талантів;
- розвиток права учасників освітнього процесу на академічну свободу та права Університету на інституційну автономію;
- підвищення позитивного іміджу та ділової репутації Університету в вітчизняному та європейському освітніх просторах;
- виховання інтелектуальної та культурної еліти України, формування громадянської позиції учасників освітнього процесу, їхньої особистості в цьому дусі;
- утвердження в учасників освітнього процесу моральних цінностей, соціальної активності та відповідальності.

1.4. Дотримання норм цього Кодексу обов'язкове для всіх учасників академічної спільноти на території Університету та в межах освітнього процесу та в особистому житті. Укладачі Кодексу свідомі того, що обов'язок зі створення належних умов для забезпечення, охорони та захисту прав людини здобувачів вищої освіти, працівників науково-педагогічного складу та інших учасників освітнього процесу в Університеті покладено на адміністрацію Університету.

2. ПРИНЦИПИ КОДЕКСУ

2.1. Члени університетської спільноти у своїй діяльності керуються такими принципами:

- академічна доброчесність – всі члени університетської спільноти дотримуються найвищих стандартів академічної чесності і прозорості;
- взаємоповага – всі члени спільноти поважають особисті, культурні та академічні права інших, незалежно від їхньої раси, статі, національності, релігії чи соціального статусу;

– професійність – кожен член університетської спільноти прагне до найвищих стандартів у своїй професійній діяльності та постійної освіти;

– відповідальність – усі члени спільноти відповідальні за свої дії та рішення, вони також розуміють наслідки своїх вчинків для університетської спільноти в цілому;

– колегіальність – члени університетської спільноти діють на користь колективу, підтримуючи одне одного в академічних та професійних зусиллях;

– безперервне вдосконалення – члени університетської спільноти прагнуть до постійного особистого та професійного росту, вивчаючи нові підходи, методики та знання;

– відкритість та прозорість – університет ставить перед собою завдання забезпечити доступ до інформації, діяти відкрито та прозоро в усіх своїх ініціативах;

– солідарність – університет підтримує ініціативи, які спрямовані на допомогу усім членам спільноти, особливо тим, хто потребує додаткової уваги;

– інклюзивність – університет підтримує інклюзивне освітнє середовище, де кожен здобувач вищої освіти, незалежно від його фізичних, психологічних або соціальних особливостей, має рівні можливості для навчання, розвитку та участі у всіх аспектах університетського життя. Університет активно працює над вирішенням будь-яких бар'єрів, які можуть заважати реалізації права кожної особи на якісну освіту;

– педагогічна чутливість – кожен член університетської спільноти прагне розуміти та враховувати індивідуальні потреби кожного, їхній культурний і соціальний контекст, стимулюючи гармонійний розвиток особистості;

– інноваційність – університет підтримує дослідження та впровадження новаторських педагогічних методів, що підвищують якість навчання;

– етика взаємодії та безпека – всі члени університетської спільноти прагнуть до створення позитивного та безпечного освітнього середовища, де кожна особа відчуває повагу, підтримку та розуміння;

– співпраця та командна робота – університет заохочує активне співробітництво між усіма учасниками освітнього процесу для досягнення спільних цілей.

– підтримка педагогічної спадщини – університет високо цінує і передає найкращі традиції педагогічної освіти, одночасно прагнучи до її модернізації відповідно до сучасних викликів;

– патріотизм та об'єднання – університет визнає та підтримує героїчні зусилля та жертви, які зробила університетська спільнота та громада Бердянська в умовах війни та окупації. Ми прагнемо об'єднати зусилля, щоб перебудувати та відновлювати нашу спільноту, незалежно від викликів, з якими ми стикаємось;

– мир та діалог – університет розуміє цінність мирного діалогу, терпимості та розуміння;

– пам'ять – університет зберігає та передає пам'ять про всіх, хто віддав своє життя, стоячи на захисті нашої землі, свободи та мирного майбутнього. Ми зобов'язані пам'ятати жертви війни та ніколи не дозволити повторення подібних трагедій у майбутньому.

3. ПРАВИЛА КОДЕКСУ

3.1. Гідним для всіх учасників освітнього процесу Університету є дотримуватися вимог законодавства України, Статуту Університету, Правил внутрішнього розпорядку в Університеті, а також – нормативно-правових актів Університету.

- дотримуватися моральних норм та правил етичної поведінки;
- відповідально ставитися до своїх обов'язків, вчасно й сумлінно виконувати необхідні навчальні та дослідницькі завдання;
- своєю діяльністю сприяти збереженню, розвитку і популяризації освітніх та наукових традицій і цінностей Університету, а також – примноженню традицій та позитивної репутації Університету;
- не чинити правопорушень, сприяти запобіганню й викоріненню різних видів порушень іншими особами в навчальній, викладацькій, науковій та інших видах діяльності, бути нетерпимими до них;
- поважати права і свободи людини, честь, гідність та особисту недоторканність особи, незважаючи на її стать, вік, матеріальний стан, соціальне становище, расову приналежність, релігійні та політичні переконання;
- спілкуватися в університетському середовищі державною мовою, піклуватися про культуру власної мови та мови здобувачів освіти чи колег;
- не розповсюджувати та запобігати розповсюдженню інформації, яка є неправдивою, викладеною з перекрученням фактів, наклепницькою, такою, що ображає людину або може завдати шкоди репутації Університету;
- сприяти становленню та розвитку партнерських відносин між науковими, науково-педагогічними працівниками і здобувачами вищої освіти, підтримувати атмосферу довіри, відповідальності та взаємодопомоги в університетському співтоваристві;
- вести здоровий та активний спосіб життя, дотримуватися правил особистої гігієни, бути охайним і акуратним;
- допомагати учасникам освітнього процесу, які опинилися в складних життєвих обставинах;
- підтримувати чистоту й порядок на території Університету, дбайливо ставитися до майна та ресурсів Університету.

3.2. Кожен здобувач вищої освіти у своїй навчальній діяльності повинен дотримуватися моральних норм, правил етичної поведінки та принципів академічної доброчесності, а саме:

- самостійно (крім випадків, які передбачають групову роботу), сумлінно та вчасно виконувати навчальні завдання;

– не допускати плагіату у своїх роботах, посилатися на джерела, з яких береться інформація, незалежно від того, в якому вигляді вона опублікована – в електронному чи паперовому, та поважати право інтелектуальної власності, наукові та навчальні здобутки інших;

– дотримуватися правил ділового етикету в поведінці та норм культури спілкування в комунікації з усіма учасниками освітнього процесу в Університеті;

– поважати думки інших здобувачів вищої освіти, уміти вести дискусію, аргументовано відстоюючи свою точку зору;

– не принижувати будь-яким чином гідність учасників освітнього процесу, запобігати таким діям з боку інших осіб;

– не використовувати та запобігати використанню з боку інших здобувачів вищої освіти службових або родинних зв'язків для отримання нечесної переваги в навчальній діяльності.

3.3. Кожен науковий і науково-педагогічний працівник у своїй діяльності повинен дотримуватися моральних норм, правил етичної поведінки, наукової етики та принципів академічної доброчесності, а саме:

– забезпечувати якість викладання на високому науково-теоретичному й методичному рівнях навчальних дисциплін відповідної освітньої програми;

– доносити до здобувачів вищої освіти достовірну наукову інформацію, сприяти їх творчій активності та становленню громадянської позиції;

– керуватися принципами об'єктивності та прозорості під час оцінювання знань і компетентностей здобувачів вищої освіти;

– нести персональну відповідальність за чесну та об'єктивну оцінку навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю;

– приходити на всі заняття вчасно і не залишати аудиторію передчасно, використовувати ефективно академічний час для досягнення результатів навчання, визначених у робочій програмі навчальної дисципліни;

– поважати думку кожного здобувача вищої освіти, заохочувати й надавати всім рівні можливості під час обговорення дискусійних питань;

– дотримуватися принципів світськості й віротерпимості в освітньому процесі;

– бути взірцем найвищої інтелігентності, дотримуватися норм культури спілкування в процесі комунікації зі здобувачами вищої освіти, колегами та гостями Університету;

– для запобігання конфлікту інтересів, пов'язаного з неакадемічним характером відносин, уникати двозначних відносин зі здобувачами вищої освіти, зокрема: прямого чи непрямого отримання подарунків або послуг від здобувачів вищої освіти в обмін на дії та рішення, що належать до компетенції науково-педагогічного або наукового працівника; обговорення професійних, особистих якостей співробітників чи учасників освітнього процесу; намірів установити інтимні стосунки.

3.4. Неприйнятним для всіх учасників освітнього процесу є:

- недотримання норм Конституції та законодавства України про освіту, а також нормативно-правових актів Університету;
- навмисне перешкоджання навчальній, науковій, науково-педагогічній, виховній чи творчій діяльності;
- запізнення або пропуски навчальних занять чи роботи без поважної причини;
- вживання наркотичних речовин, розпивання алкогольних напоїв та паління на території Університету й гуртожитків;
- принесення в Університет зброї, використання газових балончиків та інших речей, що можуть нашкодити життю та здоров'ю людини;
- прояви різних форм агресії проти інших, сексуальні домагання;
- участь в азартних іграх під час освітнього процесу та на робочому місці;
- поширення неправдивої та компрометуючої інформації про учасників освітнього процесу;
- перевищення повноважень під час навчання, науково-педагогічної та творчої діяльності або проведення наукових досліджень;
- використання службових і родинних зв'язків з метою отримання нечесної переваги в навчальній, науковій та творчій діяльності;
- ведення в Університеті політичної, релігійної чи іншої пропаганди, а також примус до сповідання або відмови сповідувати релігії під час навчання та творчої діяльності, до участі в релігійних обрядах і святах, участі в діяльності й заходах релігійних об'єднань і об'єднань, діяльність яких спрямована на розповсюдження ідеології;
- завдання шкоди матеріальним цінностям, а також матеріально-технічній базі Університету;
- недотримання правил співжиття на території гуртожитків Університету, порушення дисципліни, допущення непристойної поведінки на території Університету чи гуртожитків.

4. ПОЛІТИКА ДОБРОЧЕСНОСТІ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ СПІЛЬНОТИ. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ

4.1. Дотримання принципів і правил політики доброчесності учасниками освітнього процесу є складовою внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Університету, яка регламентується положенням Про внутрішню систему забезпечення якості освітньої діяльності Бердянського державного педагогічного університету .

4.2. Кожен учасник освітнього процесу несе відповідальність за дотримання принципів і правил доброчесності в навчальній, творчій, виховній та науковій діяльності, а також мусить реагувати на порушення або спроби порушень Кодексу іншими особами, зокрема:

- вказувати учасникам освітнього процесу на неприпустимість здійснення нечесної поведінки в навчальній, науковій та творчій діяльності;

- повідомляти керівництво Університету, його структурні підрозділи або органи студентського самоврядування, в тому числі письмово, про порушення особами Кодексу;

- звертатися до Комісії з доброчесності Університету з метою розгляду порушень Кодексу учасниками освітнього процесу та притягнення їх до відповідальності.

4.3. Контроль за дотриманням науковими і науково-педагогічними працівниками принципів і правил Кодексу здійснюють начальники (завідувачі) відповідних кафедр та керівники структурних підрозділів. За інформування здобувачів вищої освіти про неприпустимість порушення Кодексу відповідають декани, заступники деканів з виховної роботи та куратори академічних груп.

4.4. За порушення академічної доброчесності та етичних норм до здобувачів вищої освіти можуть застосовуватися такі заходи впливу:

- академічні (отримання незадовільної оцінки за результатами контрольного заходу, повторне проходження оцінювання, повторне проходження відповідного освітнього компонента Освітньої програми, позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих Університетом пільг з оплати навчання; інші додаткові види відповідальності здобувачів освіти за конкретні порушення академічної доброчесності визначають спеціальні закони та окремі Положення Університету, яке затверджує вчена Рада Університету та погоджує студентська рада Університету);

- дисциплінарні (відрахування із Університету).

4.5. За порушення принципів Кодексу наукові та науково-педагогічні працівники можуть бути притягнені до адміністративної та дисциплінарної відповідальності відповідно до тяжкості порушення:

- відмова у присудженні наукового (освітнього) ступеня чи присвоєнні вченого звання;

- позбавлення присудженого наукового (освітнього) ступеня чи присвоєного вченого звання;

- позбавлення права брати участь у роботі визначених відповідними законами органів чи займати визначені відповідними нормативно-правовими актами посади;

- догана;

- недопущення до участі в конкурсі на заміщення посади науково-педагогічного працівника;

- позбавлення на певний строк премій, надбавок, інших заохочень, визначених нормативно-правовими актами Університету.

5. КОМІСІЯ ДОБРОЧЕСНОСТІ

5.1. При виникненні конфлікту щодо недотримання принципів Кодексу між членами університетської спільноти першочерговий метод розв'язання – це спроба добровільного примирення. Якщо конфлікт не може бути

вирішений амікально, зацікавлена сторона може звернутися до Комісії доброчесності Університету.

5.2. Комісія доброчесності (далі – Комісія), яка є колегіальним експертно-консультативним органом, що має на меті сприяти дотриманню норм Кодексу, а також розв'язанню етичних конфліктів у межах університетської спільноти. Комісія у своїй роботі дотримується чинного законодавства України, цього Кодексу та інших нормативних документів Університету.

5.3. Завдання Комісії:

- зміцнення довіри та партнерських відносин серед учасників науково-освітньої діяльності, сприяння консолідації університетської спільноти;
- надання консультацій у ситуаціях етичної сумнівності та з питань можливих порушень Кодексу;
- оцінка дій та поведінки членів університетської спільноти з точки зору дотримання норм Кодексу та рекомендації щодо його порушення.

5.4. Склад Комісії обирається на громадських засадах, затверджується рішенням Конференції трудового колективу БДПУ за поданням Вченої ради БДПУ. Обов'язково до складу включаються перший проректор, проректор з науково-педагогічної роботи, проректор з наукової роботи, начальник навчального відділу, начальник відділу кадрів, голова профкому, голови студентських рад факультетів та голова студентської ради БДПУ, по одному представникові від науково-педагогічних працівників кожного факультету. Збирається комісія за умови виникнення конфліктної ситуації, викликаній недотриманням норм Кодексу.

5.5 Комісія може залучати до своєї роботи внутрішніх та зовнішніх експертів для розгляду конкретних питань. Ці фахівці мають право готувати експертні висновки та брати участь в обговоренні питань на засіданнях Комісії, але без права голосу.

5.6. На першому засіданні Комісія обирає Голову, його заступника та секретаря. Голова Комісії керує засіданнями, підписує протоколи та висновки. За відсутності Голови його обов'язки виконує заступник. Секретар Комісії відповідає за технічну підготовку матеріалів, ведення протоколів засідань і підготовку до проведення засідань.

5.7. Організаційною формою роботи Комісії є її засідання, які вважаються правомірними, якщо в них бере участь більше половини членів Комісії. Рішення приймаються відкритим голосуванням і вважаються прийнятими, якщо за них проголосувало більше половини присутніх членів на засіданні.

5.8. Засідання Комісії оформлюється протоколом, який підписують Голова та секретар Комісії.

5.9. Комісія має право одержувати та розглядати заяви про порушення положень цього Кодексу та подавати пропозиції Адміністрації БДПУ щодо застосування або відмови від застосування відповідних санкцій.

5.10. Кожен учасник освітнього процесу БДПУ може звернутися з письмовою заявою у вільній формі на ім'я ректора БДПУ, якщо вважає, що

було порушено положення цього Кодексу. У заяві мають бути вказані: П.І.Б., адреса, телефон, місце роботи чи навчання, посада, курс, група, факультет та особистий підпис. Анонімні заяви або заяви, викладені з порушенням Закону України «Про звернення громадян», не розглядаються.

5.11. На засідання Комісії запрошуються заявник та особа, відносно якої розглядається спірне питання.

5.12. До повноважень Комісії належить: аналіз поданої інформації, залучення до розгляду питань експертів, проведення опитувань, збір додаткової інформації. Комісія приймає рішення на основі аналізу фактів, матеріалів і обговорень.

5.13. Рішення Комісії оформлюється у вигляді висновку, який надсилається ректору БДПУ та зацікавленим сторонам і мають рекомендаційний характер.

5.14. Комісія повинна забезпечити конфіденційність розгляду питання про порушення академічної доброчесності та не допускати поширення інформації за межі відповідних регламентних процедур. Лише учасники процедури розгляду порушення академічної доброчесності можуть бути ознайомлені зі змістом скарги та матеріалами справи.

5.15. Рішення про притягнення до відповідальності за порушення академічної доброчесності може бути оскаржене в письмовій формі впродовж десяти днів з моменту ознайомлення з прийнятим рішенням. Апеляція подається на ім'я ректора Університету, який призначає склад апеляційної комісії для повторного розгляду справи. Апеляційна комісія готує новий звіт про факт порушення академічної доброчесності, який передає на розгляд ректору Університету. Остаточне рішення приймається ректором Університету або уповноваженою ним особою. Рішення ректора Університету не оскаржуються.

6. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

6.1. Цей Кодекс затверджується рішенням Вченої ради Університету. За рекомендацією Вченої ради Університету Кодекс розглядається та схвалюється рішенням Конференції трудового колективу БДПУ за умови погодження з Профкомом та органами студентського самоврядування. Цей Кодекс вступає в силу з моменту його затвердження Конференцією трудового колективу та згідно з наказом Університету.

6.2. Здобувачі вищої освіти повинні бути ознайомлені з Кодексом впродовж місяця з дня зарахування до університету, а наукові, педагогічні та науково-педагогічні працівники – при прийомі на роботу одночасно з ознайомленням з Правилами внутрішнього трудового розпорядку. Незнання цих норм не може слугувати виправданням щодо його порушення.

6.3. Університет забезпечує публічний доступ до тексту Кодексу через власний офіційний сайт.